

OPERA

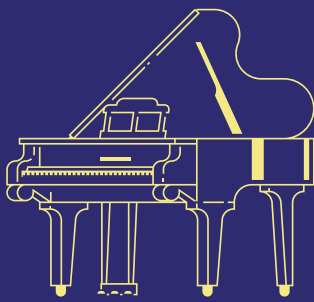
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

RAMÓN VARGÁS

Sztárest zongorával

2023. január 29., 19:30
Operaház

RAMÓN VARGAS

Sztárest zongorával

RAMÓN VARGAS – tenor

MZIA BACHTOURIDZE – zongora

MŰSOR

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Don Giovanni – „Il mio tesoro” – Don Ottavio áriája az I. felvonásból

FRANCESCO CILEA

L'arlesiana – „E la solita storia del pastore” – Federico áriája a II. felvonásból

GIACOMO PUCCINI

Tosca – „Recondita armonia” – Cavaradossi áriája az I. felvonásból

PJOTR ILJICS CSAJKOVSKIJ

Anyegin – „Куда, куда” – Lenszkij áriája a II. felvonásból

PIETRO MASCAGNI

Parasztbecsület – „Ave Maria” (zongoraátírat)

FRANCESCO PAOLO TOSTI

Ideale
Non t'amo più

GIOACHINO ROSSINI

La tarantella

SZÜNET

EVERMERO NARDELLA

Dicitencello vuie

CESARE ANDREA BIXIO

Parlami d'amore Mariù

SALVATORE CARDILLO

Core 'ngrato

GIYA KANCHELI

Melodia

AGUSTÍN LARA

Amor de mis amores
Oración caribe

MARÍA GREVER

Cuando vuelva a tu lado

ARMANDO MANZANERO

Somos novios; Esta tarde vi llover – medley

Nem ritka, mégis különleges esemény az OPERÁ-ban az ária- és dalest, amivel ezúttal Ramón Vargas, a mexikói születésű énekművész ajándékozza meg a budapesti közönséget. Azt esten ismerős olasz, orosz és bécsi zeneszerzők gyakran hallható műrészletein kívül, nápolyi, grúz, sőt, az énekes származásához híven mexikói dalok is felcsendülnek. Ramón Vargast Mzia Bachtouridze zongoraművész kíséri, akinek játékát nem is olyan régen, Ildar Abdrazakov-estjén már megismerhette a magyar közönség az Operaházban.

Mozart, Puccini, Csajkovszkij, Rossini és Tosti mára igen népszerű és ismert áriái, illetve dalai után az esten Evermero Nardella (1878–1950), Cesare Andrea Bixio (1896–1978) és Salvatore Cardillo (1874–1947) nápolyi zeneszerzők egy-egy nápolyi dala hangzik el. „A nápolyi dal, vagyis Canzone Napoletane gyönyörű eredetlegénél bir: az ókori lantos, Orfeusz elvetődött a mostani Nápoly tájékára. A tenger, az öböl és a sejtelmesen füstölgő Vezúv annyira megbűvölte, hogy azt hitte, álmodik. Hogy meghosszabbítsa álmát, behunyta szemeit, és valóban elaludt. Ekkor a habokból tündökletes nőalak bukkant elő: Partenopé nimfa, aki meglátva az alvó Orfeuszt, rögtön beleszeretett. Nászukból született meg a nápolyi dal. Mindazonáltal szükség volt „bábaasszonyokra” is, akik világra segítették a dalokat. Az elsők, akikről tudunk, a vomerói mosónők voltak a tizenkettedik és a tizenharmadik század fordulóján. Lassan-lassan férfiak is beszálltak a bábáskodásba, mint például Baldassare Donati az 1500-as években vagy a kalandos életű festő és poéta, Salvator Rosa a tizenhetedik század elején. Később neves operaszerzők – Vinci, Puccini, Paisiello, Rossini, Donizetti, Bellini és Mercadante – sem „átallottak” nápolyi dalt írni, ám ezért senki sem követte meg őket... A műfaj virágkora a 19. század végén teljedett ki, egész pontosan 1880-ban, amikor is a Vezúvig vezető drótkötélpálya megépülését egy szőke fiatalember, bizonyos Luigi Denza dallal köszöntötte. A *Funiculí, funiculá* azóta is világláger, szerzője egycsapásra ismertté lett, csakúgy, mint a századforduló többi kismestere: Tosti, Gambardella, Di Capua, De Curtis, Tagliaferri, Valente, E. A. Mario, Falvo, Cioffi és mások.¹

Ramón Vargas ária- és dalestjén, az Operaház színpadán további unikum hallható: Giya Kancheli (1935–2019) grúz származású zeneszerző különleges műve szólal meg. Kanchelit, hét szimfónia szerzőjét, az antwerpeni szimfonikusok komponistáját talán Rogyion Scsedrin szovjet-orosz zeneszerző, zongorista jellemezte a legtalálébban: „Aszkéta ő egy maximalista temperamentumával. Egy visszafogott Vezúv.” Nem marad más hátra, minthogy képzeletben ellátogassunk az énekes szülőhazájába, Mexikóba, is: Agustín Lara (1897–1970), María Grever (1885–1951) és Armando Manzanero (1935–2020) mexikói dalainak segítségével. Ez utóbbi zeneszerző dalai medley-ként, azaz egybefűzve előadott dalfűzéként szólalnak meg.

Ramón Vargas tenor énekművész szülővárosában, a mexikóvárosi Instituto Cardenal Mirandában tanult Antonio López és Ricardo Sánchez növendékeként. 1986-ban megnyerte a milánói Enrico Caruso versenyt. Tanulmányait a bécsi Operastúdióban fejezte be Leo Müller, majd Milánóban, Rodolfo Celletti keze alatt.

1992-ben debütált a *Lammermoori Lucia* Edgardójának szerepében a New York-i Metropolitanben – beugrással helyettesítve Luciano Pavarottit. Partnere June Anderson volt. Ezután rövidesen a Scalában is fellépett. 1993-ban Giorgio Strehler új, a Falstaff századfordulóját ünneplő produkciójában Fenton szerepét énekelte Riccardo Muti vezényletével. Azóta is vendége a világ legnagyobb színházainak: a párizsi Opérának, a londoni Covent Gardennek, a Salzburgi Ünnepi Játékoknak, a Bécsi Állami Operaháznak, a Veronai Arénának, a Buenos Aires-i Teatro Colónnak, a barcelonai Liceunak és a madridi Teatro Bellas Artesnek. Énekelt ezenkívül egyéb nagyvárosok mellett Münchenben, Firenzében, Rómában, San Franciscóban, Tokióban és Moszkvában.

¹ Reményi József: *Nápolyi dalok, Előszó*, Editio Musica, Bp., 1992.

Számos nemzetközi díj birtokosa, melyek közül az egyik legkiemelkedőbb az Olaszország legjobb tenorjaként 1993-ban neki ítélte Paolo Neglia-díj, 2000-ben Opera Now-díjat kapott, majd 2005-ben ECHO Klassik-díjat a Deutsche Fotografische Akademie-től mint legjobb énekes. 2017-ben Guadalajaraban (Mexikó) Moncayo-díjat, Martina Francában (Olaszország) Celletti Lifetime Achievement díjat kapott kiválóságáért. 2019-ben a New York-i Opera News életműdíjjal jutalmazta, majd 2020-ban Ortiz Tirado Lifetime Achievement-díjat kapott a mexikói Sonorában.

Diszkográfiája is jelentős, számos hang- és videófelvétele van többek közt olyan operákból, mint a *Werther*, *A kegyencső* és *A török Itáliában*. Operaáriákat, mexikói és karácsonyi dalokat tartalmazó koncertfelvételei is fellelhetők. Ikonikus felvételei közé tartozik a *Bohémélet* a MET-ből és a *Traviata* a milánói Scalából.

Mzia Bachtouridze a Moszkvai Konzervatóriumban tanult, majd szinte azonnal intenzív koncertező karrierbe kezdett a Szovjetunió legnagyobb presztízsű koncerttermeiben. Szintén dolgozott a Bolsoj Színházban Yuri Temirkanovval és Elena Obraztsova operaezenekesnővel.

1990-ben Bachtouridze Olaszországba költözött, hogy tudását tovább bővítse a milánói Scalában. Később zenei coach lett a Scalában. Számos karmesterrel dolgozott, többek közt Riccardo Mutival, Seiji Ozavával, Myung-Whun Chunggal, Georges Prêtre-rel, Giuseppe Sinopolival, Valery Gergievvel, Mstislay Rosztropovicsal, Daniel Hardinggal, Gustavo Dudamellel, Daniel Barenboimmal, Nicola Luisottival, Fabio Luisival és Gianandrea Nosedával. Tanítása során Bachtouridze specializálódott a dal műfajára is Helmut Deutschsal.

A Scalában folytatott tevékenysége mellett Bachtouridze folyamatosan jelen van a koncertéletben is mint zongorista, ami a legnevesebb koncerttermekbe juttatta el őt Európában és Amerikában is egyaránt. Olyan énekesekkel dolgozik együtt, mint Ramón Vargas, Roberto Scanduzzi, Roberto Frontali, Renato Bruson, Ildar Abdrazakov, Olga Borodina, Barbara Fritoli, Fabio Sartori, Elina Garanča és Piotr Beczala.

A műsorlapot szerkesztette: Mátrai Diána Eszter

**RAMÓN
VARGAS**

Fotó: Adolfo Perez Butron

**MZIA
BACHTOURIDZE**

Fotó: Teatro alla Scala

A művészek részletesebb életrajza elérhető a képekre kattintva.